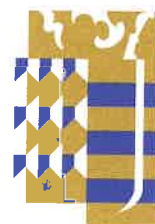

Aan het raadslid Wouter van den Berg (SGP) en Marian Aanen (Groep Aanen) i.a.a. de leden van de raad en de commissieleden

Datum
26 mei 2021

Uw kenmerk

Uw brief van
19 april 2021

Ons kenmerk
743363

Bijlagen
geen

Onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen over de Regionale Energiestrategie U16

Geachte heer Van den Berg en mevrouw Aanen,

Op 19 april 2021 heeft u ons schriftelijke vragen gesteld op grond van artikel 36 van het Reglement van orde voor de raad over de Regionale Energiestrategie U16 en de regionale samenwerking van de Kromme Rijngemeenten Bunnik, Wijk bij Duurstede, Utrechtse Heuvelrug en Houten. In verband met feestdagen en de meivakantie heeft de beantwoording van uw vragen iets langer geduurd.

Vraag 1: Bent u bereid de Stichting Mooi 't Goy als stakeholder te zien en wilt u deze daarom meenemen in dit verdere proces?

Antwoord: Stichting Mooi 't Goy is als stakeholder uitgenodigd voor de stakeholderbijeenkomsten in Kromme Rijnverband in december 2020 en januari 2021. Daarnaast zijn er bestuurlijk en ambtelijk enkele gesprekken geweest en is er diverse malen telefonisch en/of e-mailcontact geweest tussen ambtenaren met de Stichting. Het moge duidelijk zijn dat Mooi t Goy, net als de andere groepen uit de kleine kernen, als stakeholder wordt beschouwd.

Vraag 2: Wat is uw reactie op het gevoel van veel deelnemers dat gemeenten de inspraakronde vooral als het zenden van de visie van de gemeenten hebben ervaren en dat geluiden die niet stroken met die visie niet welkom waren en/of door de gemeenten als tegenstand werden gezien?

Antwoord: Wij vermoeden dat u hier vooral verwijst naar de bewonersbijeenkomsten in februari. Een aantal deelnemers stelde soms ook de uitgangspunten van de Regionale Energie Strategie (RES), zoals door u vastgesteld in de startnotitie en ontwerp-RES, ter discussie. Vooral de uitgangspunten:

1. de U16-regio levert een bijdrage aan de landelijke opgave voor duurzame energie en doet een concept bod van 1,8 TWh grootschalige duurzame energieproductie (in casu windmolens en zonnevelden) in 2030;
2. alle gemeenten leveren daaraan een bijdrage, ook de Kromme Rijngemeenten.

Het feit dat deze uitgangspunten de basis voor de gesprekken vormden, hebben verschillende deelnemers ervaren als het zenden van een visie en het niet luisteren naar de geleverde input. Dat betreuren wij en doet ons inziens geen recht aan onze intentie en het raadsbesluit. Er is voor gekozen het proces open in te steken en diverse potentiële zoekgebieden voor te leggen, waarbij de argumenten voor ons het belangrijkste waren. Op basis van alle voorliggende informatie hebben de colleges vervolgens conclusies getrokken. Over onze conclusies heeft u recent een raadsinformatiebrief ontvangen.

In het gehele participatieproces hebben wij juist op verschillende manier geprobeerd zoveel mogelijk geluiden op te halen. Deze input is allemaal genoteerd en kunt u teruglezen in het participatieboek en verschillende verslagen op de website www.energie-krommerijn-praatmee.nl. Het geluid dat een groep tegen de komst van windmolens en/of zonnevelden is, vindt u daarin ook terug.

Overigens hebben wij ook reacties ontvangen van inwoners die positief waren over het proces.

Vraag 3: De discussie over de windmolens wordt vooral verengd tot voor of tegen. Dit terwijl er ook veel mensen zijn die vooral problemen hebben met de hoogte. Waarom is er voor deze nuance niet meer ruimte in de participatie en besluitvorming?

Antwoord: Deze geluiden hebben wij zeker ook genoteerd. Dit is vooral relevant in de verdere uitwerking, bijvoorbeeld in een nog op te stellen lokale windvisie. In de Regionale Energie Strategieën (RES) gaat het enkel nog om globale zoekgebieden: waar liggen de beste kansen? Om de ruimtelijke- en technische (on)mogelijkheden en daarmee potentiële zoekgebieden in beeld te brengen, wordt uitgegaan van een referentiewindturbine. In de RES worden daarvoor landelijke kengetallen gehanteerd. Voor windmolens wordt uitgegaan van een molen van 5,6 Megawatt (MW). Meer cijfers en achtergrondinformatie kunt u vinden op de website van het Nationale Programma (NP) RES: <https://media.regionale-energiestrategie.nl/resgespreksassistent/wind-zon-en-warmte/#Wind-energie>. U kunt hier onder andere doorklikken naar een factsheet over windenergie.

Vraag 4: Net zoals veel inwoners maakt Stichting Mooi 't Goy zich zorgen over de gezondheidseffecten van windmolens. Bent u bereid hierover een bijeenkomst te organiseren die ook voor inwoners te volgen is?

Antwoord: Daartoe zijn wij zeker bereid. Wij zijn op dit moment het proces voor de totstandkoming van een windvisie aan het vormgeven. Besluitvorming daarover verwachten wij in de volgende bestuursperiode, maar een start in het vierde kwartaal van 2021 kunnen wij ons goed voorstellen. Als start denken wij aan een aantal verdiepende themasessies rond windenergie. Bijvoorbeeld over gezondheid, maar ook over zaken als financiële participatie. Op de website www.energie-krommerijn-praatmee.nl is al meer informatie over windmolens en gezondheid te vinden (onder Achtergrondinformatie). En ook op de hiervoor genoemde website van NP RES vindt u nog meer informatie.

Vraag 5: Kunt u per gemeente in de Kromme Rijnstreek aangeven wat de energieopgave is die in kader van de RES U16 moet worden ingevuld? Hoe verhoudt deze opgave zich tot het bod dat de gemeenten vorig jaar hebben gedaan?

Antwoord: De Regionale Energie Strategie RES U16 bevatte een concept bod van onze regio van 1,8 TWh¹. Dit is een bijdrage aan de landelijke opgave van 35 TWh grootschalige duurzame opwek op land. Dit bod is niet verder verdeeld naar een opgave per gemeente.

¹ TWh=Terawattuur. Dit is een energie-eenheid. Ter illustratie: 1 TWh = 1.000.000.000 (1 miljard) kilowattuur (kWh). Een gemiddeld huishouden in Nederland verbruikt 2.765 kWh per jaar (bron: Milieu Centraal).

Wel is afgesproken dat elke gemeente een bijdrage levert. Het is aan de gemeente zelf om de omvang van deze bijdrage te bepalen. Ook Houten bepaalt zelf welke bijdrage zij levert. Het college heeft recent een besluit genomen over onze inbreng in de RES 1.0. Bij de behandeling van de RES neemt u het finale besluit daarover.

In de energieanalyse die de U16 gemeentes hebben laten opstellen en die u is toegezonden begin 2019, kunt u lezen wat de opgave is tot 2050. Dat betreft 10,8 TWh. Tot 2030 is het concept bod dus een zesde van het totaal.

Vraag 6: Ten noorden van 't Goy ligt mogelijk een zoekgebied van windmolens. Dit zoekgebied ligt op het grondgebied van Bunnik.

- a. Kunt u aangeven waarom de eerdere voorwaarde 4 'We voorkomen dat een windmolen tussen dorpskernen komt te staan', niet is opgenomen in de tweede set voorwaarden voor windmolens?**

Antwoord: Er was verwarring bij de inwoners over wat exact met "tussen dorpskernen" werd bedoeld. Deze voorwaarde bleek op verschillende manieren te kunnen worden uitgelegd. Daarom is besloten deze niet meer op te nemen. Overigens hebben de voorwaarden die zijn opgehaald de status van een werkdocument. Ze zijn niet door een besluitvormend orgaan zoals college of raad vastgesteld. Bij het opstellen van nieuw beleid kan hierover iets opgenomen worden, indien wenselijk. De nu geformuleerde voorwaarden zijn noch in beton gegoten noch limitatief. Ze dienden in deze fase als hulpmiddel voor het vinden/selecteren van zoekgebieden.

- b. Vindt het college het acceptabel dat tussen 't Goy en Werkhoven windmolens van de omvang van de referentiemolen worden geplaatst?**

Antwoord: In Houten hebben we altijd gekozen voor plaatsing van windmolens langs infrastructurele lijnen in het landschap (zoals het Amsterdam-Rijnkanaal). Deze voorkeur zagen wij ook onder inwoners van het Kromme Rijngebied (vooral plaatsing langs snelwegen) en het sluit aan bij de denkrichtingen uit de ontwerp-RES en het onderzoek van Landschapsbureau Land-ID naar energielandschappen. Het gebied tussen 't Goy en Werkhoven heeft niet onze voorkeur, omdat dit midden in het agrarische gebied ligt en het dorp 't Goy in twee verschillende richtingen met een rij windmolens zou confronteren.

- c. Kunt u aangeven of de gemeente Bunnik het voornemen heeft om daar windmolens van de omvang van de referentiemolen toe te staan? Zo niet, wilt u de gemeente Bunnik hiernaar dan vragen?**

Antwoord: De gemeente Bunnik heeft voor windenergie gekozen voor het zogenoemde zoekgebied D. Dit ligt ten zuidwesten van de kern Bunnik, globaal tussen Fort Vechten en de A12. Bunnik heeft deze bijdrage aan de RES niet verder gekwantificeerd. De gemeente Bunnik wil eerst meer onderzoek doen.

- d. Bent u, mocht het college van Bunnik dit voornemen hebben, bereid om de gemeente Bunnik te vragen daarvan af te zien?**

Antwoord: Dit is niet aan de orde.

- e. Vindt u, als de gemeente Bunnik hier niet vanaf wil zien, het gewenst om samen met de gemeente Bunnik op te trekken in het kader van de RES?**

Antwoord: Dit is niet aan de orde.

Vraag 7: Niet alle gemeenten in de U16 kiezen voor dezelfde strategie als het gaat om het aanleggen van zonnevelden en windparken. Houten, Bunnik, Wijk bij Duurstede en Utrechtse Heuvelrug willen bijvoorbeeld windmolens met een hoogte van 166 meter plaatsen. Een andere U16 gemeente wil windmolens toestaan tot 20 meter hoogte.

Wij vragen u om ons inzicht te verschaffen in de keuzes die andere gemeenten maken zodat we kunnen bezien of er alternatieven zijn. Kunt u aangeven welke gemeente voor welke strategie kiest en om welke reden? En hoe staat het college tegenover kleinere windmolens?

Antwoord: Er is een verschil tussen grote molens (>100m) en kleine boerderijmolens (<25m). Deze laatste worden ook wel miniwindturbines genoemd. De opbrengst van miniwindturbines is beperkt en wordt in de regel alleen gebruikt voor eigen gebruik op locatie (bij een boerderij of ander bedrijf). Dat is dus meer vergelijkbaar met zonnepanelen op een eigen dak.

Een grote windmolen levert rechtstreeks aan het openbare elektriciteitsnet. Alleen de grote windmolens dragen substantieel bij aan de landelijke opgave voor duurzame energie op land. Binnen de U16 dragen gemeenten op verschillende manier bij aan de energiemix voor 2030. De ene gemeente kiest alleen voor windmolens, een ander alleen voor zonnenvelden en weer een ander voor een combinatie. Het totaaloverzicht krijgt u als onderdeel van de RES 1.0, die wij u nog voor de zomer toe zullen sturen voor besluitvorming.

Wijk bij Duurstede is een voorbeeld van een gemeente die geen zoekgebieden voor grote molens aanlevert. Deze gemeente heeft wel een paraplu-bestemmingsplan in procedure dat miniwindturbines (onder voorwaarden) mogelijk moet maken. In Houten bevatten de bestemmingsplannen voor het Eiland van Schalkwijk en voor 't Goy en omgeving al een bepaling die miniwindturbines onder voorwaarden mogelijk maakt. Deze bepaling is echter gebaseerd op ouder provinciaal beleid. Wij zijn voornemens om, als onderdeel van de nog op te stellen windvisie, onze inzet voor miniwindturbines opnieuw te bezien.

Vraag 8: Op de website www.energie-krommerijn-praatmee.nl zegt wethouder de Groot dat de gemeente Houten in 2021 ook een beleidskader met regels voor windenergie wil maken. In de raadsvergadering van 6 april 2021 heeft de wethouder in reactie op mondelinge vragen aangegeven dat het windbeleid niet meer door dit college wordt opgesteld en dat dit het volgende college dit moet oppakken.

- a. Zo ja, wat betekent het feit dat er geen beleidskader is met regels voor windenergie voor de besluitvorming die u aan de gemeenteraad van oktober wilt voorleggen?**

Antwoord: Dit heeft te maken met het uitstel van de RES. Het opstellen van een windkader in 2022 heeft geen invloed, omdat de RES enkel nog zoekgebieden bevat. Een zoekgebied moet eerst nader worden onderzocht. Als vergelijk kunt u denken aan ons beleidskader voor zonnenvelden. Zo'n beleidskader, inclusief de criteria die daarin opgenomen worden, zal uiteindelijk de basis zijn voor eventuele vergunningverlening. Een zoekgebied in de RES is dat niet.

- b. Kan de gemeente vergunningsaanvragen van initiatiefnemers van windmolens of windparken aanhouden in afwachting van het vaststellen van regels voor windenergie?**

Antwoord: Ja, dat kan. Nergens is vastgelegd dat we nieuwe grote windmolens willen toestaan in onze gemeente. De enige locatie, die voor windenergie is aangewezen in gemeentelijk en provinciaal beleid is het zoekgebied bij de Goyerbrug, waar inmiddels een vergunning is verleend voor Windpark Goyerbrug.

Voor kleine windmolens (<25 meter) ligt dit anders. Daarvoor is in de bestemmingsplannen voor het buitengebied een ontheffingsmogelijkheid opgenomen. Dit staat sinds 2016/2017 in de bestemmingsplannen.

- c. Indien dit niet het geval is, hoe gaat u er dan voor zorgen dat de gemeente regie houdt op de aanleg van windmolens?**

Antwoord: Die regie voeren we dus via nog op te stellen beleid. Daarnaast blijven we in gesprek met inwoners, grondeigenaren en ontwikkelaars.

Vraag 10: Kunt u aangeven wat, afgezien van de vertraging, de gevolgen zijn van het feit dat de vergunning voor het windmolenpark Goyerbrug mogelijk in strijd is met Europees recht? Worden regionaal alternatieven overwogen of laat u dit over aan de Rijksoverheid of eventueel Provincie? En bent u ook bereid op te roepen tot alternatieven? Hoe stuurt u in dat licht aan op meer zon op daken, bij bijvoorbeeld projecten rond nieuwbouw, transformatie en infrastructuur?

Antwoord: Dat ligt nu voor bij de Raad van State. Wij wachten die uitspraak af voordat wij verdere conclusies trekken. Zon op daken heeft onze volle aandacht, ook voor het RES bod, en dit ondersteunen wij als gemeente financieel via de coöperaties en Impact Houten.

Vraag 11: Hoe past u de landelijke zonneladder toe, die uitgaat van een volgorde waarbij landelijk gebied pas als laatste optie aan bod komt?

Antwoord: Ja, die passen wij ook toe. Ook wij hebben het standpunt dat de daken vol (zouden) moeten worden gelegd met zonnepanelen. Dat stimuleren wij via informatievoorziening en het ondersteunen van de lokale energie-initiatieven, onder andere met subsidie voor projecten voor meer zon op daken.

Tegelijk zien wij dat meer zon op daken gemakkelijker gezegd dan gedaan is. Er spelen veel verschillende aspecten mee in de afwegingen die dakeigenaren maken. Aspecten waar zij zelf niet altijd directe invloed op hebben. Denk bijvoorbeeld aan dakconstructie of netaansluiting. En voor nieuwbouw, waarvoor wij vaak de oproep horen om daar zonnepanelen te verplichten, hebben wij (nog) niet de mogelijkheid om dit voor te schrijven.

Bovendien weten we dat het voor een energieneutraal Houten niet voldoende is om alle daken van zonnepanelen te voorzien. Ook als we maximaal besparen, resteert een opgave voor duurzame elektriciteit die (slechts) voor ongeveer een kwart met zonnepanelen op daken kan worden opgewekt. Daarom hebben we in ons beleid ook ruimte gemaakt voor zonnevelden. Over actualisatie daarvan beslist u binnenkort. En daarin hanteren we wel – ook met het oog op de zonneladder – een maximum en diverse voorwaarden. Want we willen zorgvuldig omgaan met ons buitengebied.

Een afschrift van deze brief wordt aan de leden van de gemeenteraad verzonden.

Als u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met Jelger Takken of Bregje Tettelaar-van Nunen via telefoonnummer (030) 63 92 611.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Barink

G.P. Isabella

